

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ DEVELOPING EARLY CHILDHOOD CHILDREN'S SOCIAL SKILLS THROUGH GROUP DYNAMIC

Received: May 31, 2018

Revised: July 16, 2018

Accepted: July 19, 2018

อัจฉรีย์ ไกรกิจราษฎร์^{1*} รัชชุกาญจน์ ทองถาวร² และไพบุณย์ อุปันโน³
Atcharee Krikitratj^{1*} Rajchukarn Tongthaworn² and Paiboon U-panno³

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{1,2,3}Faculty of Education, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: atcharee_fossy@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อออกแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 15 คน ซึ่งประกอบด้วยหลายกลุ่มชาติพันธุ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 18 กิจกรรม 2) แบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คะแนนผ่านการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65.00 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ผลการวิจัย พบว่า

1. ได้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาทักษะทางสังคม ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น รวมกิจกรรมทั้งหมด 18 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลากิจกรรมละ 45 นาที เป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีความเหมาะสมสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์

2. ผลการประเมินทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย โดยรวมมีผลคะแนนการประเมิน ทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.57 สูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ร้อยละ 65.00 ผลที่ได้จากการประเมินแยกแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (ร้อยละ 89.17) ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น (ร้อยละ 88.75) ด้านการทำงานร่วมกัน (ร้อยละ 84.59) ด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น (ร้อยละ 83.75) ตามลำดับ

คำสำคัญ: กลุ่มสัมพันธ์ ทักษะทางสังคม

Abstract

The objectives of this research were 1) to design group dynamic activities in developing early childhood children's social skills, and 2) to study early childhood children social skills through using group dynamic activities. The target group used in this study was 15 kindergarteners 2 students at Baan Mae Hea Samakee School. There were two instruments used for this research, which were 1) handbook of 18 group dynamic activities and 2) four aspects of early childhood children's social skill evaluation form. The four social skill aspects were playing with other, helping others, working with others, and respecting other rights and duties. The data was analyzed by computing average percentage. Researcher set the pass criteria of 65.00 % and presented through table with description. The results of this research found that;

1. The 18 group dynamic activities to develop early childhood children's the four social skill aspects were playing with other, helping others, working with others, and respecting other rights and duties. Each activity consumed 45 minutes of activity time and the activities were able to develop 4 aspects of early childhood children's social skills.

2. The result of the 4 social skills evaluation of early childhood children showed the average score was at 86.57% which was higher than the set criteria of 65.00%. When we considered in detail it indicated from the most to the least that helping others aspect (89.17%), playing others aspect (88.75%), working with others (84.59%), and respecting other' rights and duties (83.75%) respectively.

Keyword: Group Dynamic, Social Skill

บทนำ

มนุษย์มีศักยภาพและความสามารถที่จะมีทักษะทางสังคม การรวมตัวเป็นเพื่อนกันในกลุ่มมีมานานแล้ว สมัยก่อนมักจะอยู่กันเป็นกลุ่มเล็กๆ การมีเพื่อนสนิทประมาณ 10-13 คน จะรู้สึกผูกพันใกล้ชิดอย่างลึกซึ้ง แต่ถ้ามากกว่านี้ความรู้สึกผูกพันจะลดน้อยลง ยิ่งเป็นเด็กเล็กจะรู้สึกมีความสุขมาก ที่ได้อยู่ใกล้ชิดกันเป็นกลุ่มเล็ก การที่เด็กไม่สามารถจะเข้ากลุ่มได้ ก็ด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น การโยกย้ายถิ่นฐาน การเลี้ยงดู เป็นต้น ทำให้เด็กอยู่ในสังคมไม่ได้ หรือปรับตัวได้ยาก ตามธรรมชาติของเด็กเล็ก จะมีแรงกระตุ้นภายในที่อยากเล่น อยากเข้าสังคมกับเพื่อนๆ ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหา เหล่านี้ ทักษะทางสังคมของเด็กจะเกิดขึ้น โดยผ่านการเล่น (Chaloeyasap & Tantiratpaisan, 2007) ดังนั้น จึงควรจะมีกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เด็กเล็กได้เล่นด้วยกัน เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางสังคมขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ดี การร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคุณค่าต่อผู้ที่เข้าร่วม คือ มีการเสริมสร้างพัฒนาการทางอารมณ์ ทักษะคิด ความสนใจ ความสามารถ ความรู้และทักษะต่างๆ ผู้นำกลุ่มจะมีโอกาสสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ทำให้เกิดความเข้าใจสมาชิก

มากขึ้น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ความสามารถในการคิด คุณธรรม ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม เกิดบุคลิกภาพและที่สำคัญมีความฉลาดทางอารมณ์เกิดขึ้น (Suthirat, 2009) สอดคล้องกับ Johnson and Rojer (as cited in Wongkitrungruang & Jittruet, 2011) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่า กระบวนการเรียนรู้โดยการเรียนเป็นกลุ่มนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกอย่างรวดเร็ว เกิดความท้าทายขึ้นที่สำคัญ 4 ประการ คือ การพึ่งพิงกันในระดับโลกที่มากขึ้น จำนวนประเทศประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นทั่วโลก ความต้องการผู้ประกอบการที่มีหัวความคิดสร้างสรรค์ และสุดท้ายความเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากดังกล่าวจำเป็นที่จะสร้างรูปแบบให้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงมีเครื่องมือสำหรับการจัดการกับความท้าทาย ประกอบด้วย การเรียนรู้แบบร่วมมือ การพิพาทเชิงสร้างสรรค์ การต่อรอง (เชิงบูรณาการ) ดังนั้น กระบวนการกลุ่มจึงมีความสำคัญยิ่ง เด็กได้แสดงศักยภาพของตนเองให้คนในกลุ่มยอมรับ เมื่อมีความขัดแย้ง จะมีการระดมความคิด พุดคุย การหาแนวทางร่วมกัน เพื่อหาทางออกร่วมกัน ซึ่งหลักการดังกล่าว สอดคล้องกับกระบวนการของกลุ่มสัมพันธ์ ครูเป็นเพียงผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกเท่านั้น เด็กปฐมวัยอยู่ในวัยที่ต้องเรียนรู้ผ่านการเล่นเป็นหลัก จึงจะเกิดทักษะทางสังคมขึ้น

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เราต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด การเรียนรู้ในวัยนี้เป็นรากฐานสำคัญที่สุดของชีวิต มีนักการศึกษากล่าวถึงทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้หลายประการว่า เด็กปฐมวัยจะต้องมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานตัวเอง ต่อสังคม มีความเมตตา ซื่อสัตย์ รู้จักเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น การเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น การรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรอคอย ความอดทนอดกลั้น การมีสัมมาคารวะและมารยาท การช่วยเหลือผู้อื่น การมีความเป็นผู้นำและผู้ตาม (Chaloeyasap & Tantiratpaisan, 2007) นอกจากนี้ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยกระบวนการเรียนรู้แล้ว จะทำให้เด็กเกิดทักษะในการเรียนรู้และปรับตัว ทั้งนี้ จะพบว่า การเรียนรู้ แบบ 3R 4C ได้แก่ 3R Reading (อ่านออก) คือ อ่านให้เข้าใจและเข้าใจความหมายของคำ Writing (เขียนได้) สามารถเขียนรู้เรื่อง สื่อสารให้คนอื่นเข้าใจได้ คิดเลขเป็น (Arithmetic) สามารถเข้าใจความคิดและตีความสื่อสารออกมาในรูปแบบคณิตศาสตร์ได้ และทักษะ 4C มีการคิดแบบมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) คือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล และต้องสามารถ ตัดสินคุณค่าเรื่องต่างๆ ที่คิดนั้น การสื่อสาร (Communication) คือ ต้องมีความสามารถ ใช้ศัพท์ใช้ภาษาใช้ ICT (Information and Communication Technology) การใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้อย่างเข้าใจ และใช้จิตวิทยาเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จได้ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) คือ มีความสามารถในการจินตนาการเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ อันจะนำไปสู่สิ่งใหม่หรือความคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ที่เรียกว่า นวัตกรรม (Innovation) รวมไปถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษารูปแบบใหม่ (Panich, 2012) ทักษะเหล่านี้ เด็กต้องเรียนรู้ไปตลอดชีวิต เด็กที่ได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม ผักผืนตั้งแต่เล็กๆ จะเป็นเด็กที่เห็นคุณค่าของตัวเอง เขาจะสามารถเผชิญกับปัญหาในการทำงานและชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถ ลูกขึ้นมาต่อสู้ชีวิตได้อย่างรวดเร็วหลังจากประสบความล้มเหลวและสามารถมีความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนบ้านแม่เหียะสามัคคี ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เป็นโรงเรียนที่มีบริบทที่มีนักเรียนส่วนใหญ่ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์

ภาษา เช่น ไทใหญ่ ม้ง ปกาเกอญอ พม่า ลัวะ ลีซู ไทยภาคกลาง ไทยเหนือ ไทยอีสาน เป็นต้น รวมไปถึงการเลี้ยงดู มีฐานะที่ค่อนข้างยากจน ดังนั้น เมื่อเด็กมาอยู่ร่วมกันย่อมเกิดปัญหา การยอมรับซึ่งกันและกัน การนำเอากิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์มาพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวในบริบทของโรงเรียน บ้านแม่เหียะสามัคคีและของเด็กกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยเห็นสภาพดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียน การอยู่ร่วมกับเพื่อน บุคคลรอบข้างเมื่อก้าวสู่ชั้นเรียนที่สูงขึ้น และเพื่อให้มี บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ทำให้เด็กเกิดทักษะทางสังคมที่ดี รู้จักแก้ไข ปรับปรุง และความมั่นใจให้กับบุคคล รอบข้างเพื่อเป็นพลเมืองที่ดี ส่งผลให้เด็กมีความสุข ในการดำเนินชีวิตในสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ขอบเขตการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้า ทบทวน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย และหลักการของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิศนา ขัมมณี (2545) รวมถึงสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี (Khammani, 2002) เน้นการพัฒนาด้านสังคมของ เด็กปฐมวัย

2. ศึกษาเกี่ยวกับบริบทของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายและบริบทของโรงเรียนบ้านแม่เหียะสามัคคี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยไปเป็นจิตอาสาสอนนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 28 คน สัปดาห์ละ 2 วัน ครุประจำชั้น 3 วัน สอนกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรม และมีการขอคำปรึกษากับผู้บริหารถึง การขออนุญาตใช้สถานที่นี้เป็นการทำงานวิจัย ครั้งนี้

3. นำข้อมูล ปัญหา ความต้องการ ที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสรุปและจัดทำแผนปฏิบัติการในการทำวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยการสังเกต และร่วมสอน ก่อนจัดกิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์

4. ผู้วิจัยนำแผนการปฏิบัติการในการทำวิจัยลงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านแม่เหียะสามัคคี จัดเก็บข้อมูล โดยการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 18 กิจกรรม จำนวน 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 กิจกรรม และในสัปดาห์ที่ 10 และ 11 สำหรับการประเมินหลังจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และใช้แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน (ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น) ซึ่งประเมินเป็นรายบุคคล

5. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามผลที่ได้จากการประเมิน และจากนั้นจะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี ตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จำนวน 15 คน ซึ่งประกอบด้วย หลายกลุ่มชาติพันธุ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำนวน 18 กิจกรรม และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ใช้ประเมิน จำนวน 2 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเป็นเวลา 45 - 60 นาที ค่าคะแนนเฉลี่ย IOC เท่ากับ 0.95 -1.00

2. แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น จำนวน 16 ข้อ ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบ Check List และในแต่ละด้านจะมีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นส่วนใหญ่ที่ใช้ประเมิน ด้านละ 4 ข้อ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินด้วยตนเองและได้กำหนดเกณฑ์ผ่าน ไว้ที่ร้อยละ 65.00 ค่าคะแนนเฉลี่ย IOC เท่ากับ .67 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล การทดลองครั้งนี้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 9 สัปดาห์ ละ 2 วัน วันละ 45-60 นาที รวม 18 ครั้ง เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ถึง วันที่ 14 ตุลาคม 2559 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความคุ้นเคย นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
2. จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
3. ดำเนินการทดลองโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้ง 18 กิจกรรม กับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 9 สัปดาห์ ละ 2 วัน ได้แก่ วันพฤหัสบดีกับวันศุกร์ วันละ 45-60 นาที
4. ทำการประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในสัปดาห์ที่ 10 และ 11 โดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินเป็นรายบุคคลจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 2 กิจกรรม
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การผ่านที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 65.00

สรุปผลการวิจัย

1. การออกแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะกิจกรรมจะเน้นทักษะทางสังคมในด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ซึ่งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 18 กิจกรรม ใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย 18 กิจกรรม และใช้ประเมิน 2 กิจกรรม ใช้เวลากิจกรรมละประมาณ 45-60 นาที (ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม) เมื่อนำกิจกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และจากผลการประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย สามารถ

สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ตามจุดประสงค์ของกิจกรรม

2. ผลการประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นันทนาการและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กระสวยอวกาศ ผลการประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยรวมได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.57 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 65.00 ถือว่า เมื่อพิจารณารายละเอียดในผลคะแนนทักษะทางสังคมแต่ละด้านสามารถเรียงลำดับทักษะแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (ร้อยละ 89.17) ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น (ร้อยละ 88.75) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ร้อยละ 84.59) และด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น (ร้อยละ 83.75) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการออกแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 18 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้ตามจุดประสงค์อภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กชาติพันธุ์ ได้แก่ พม่า ไทยใหญ่ ปกาเกอญอ ลัวะ ม้ง ลีซู ไทยภาคกลาง ไทยเหนือ ไทยอีสาน และได้ศึกษารวมชาติของเด็กในระดับชั้นอนุบาล หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เน้นข้อที่ 8 การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ศึกษาพัฒนาการและสมรรถนะของเด็กปฐมวัย เน้นด้านสังคม บทความ งานวิจัย และเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแต่ละชาติพันธุ์ และศึกษา วิเคราะห์ แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มสัมพันธ์ หลักการออกแบบและการ สร้างคู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ถูกต้อง จากหลากหลายแหล่งข้อมูลแต่ที่ได้นำมาใช้เป็นหลัก คือ แนวคิดตามที Khammani (2002) ซึ่งจะจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนและกระบวนการกลุ่มเป็นสำคัญ หลักการการเรียนรู้และหลักการสอนกลุ่มสัมพันธ์นั้น ที่สำคัญอยู่ 5 ประการ คือ 1) ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Active Participation) 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ (Group Interaction) 3) การยึดการค้นพบด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้โดยเน้นประสบการณ์ เป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4) การเน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน (Process Oriented) 5) การเน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (Application) จากนั้นได้นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้ง 18 กิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ทำการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความสอดคล้องระหว่างคู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื่องจากค่า (IOC) ผลปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ย IOC เท่ากับ .95 - 1.00 จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้ง 18 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้านได้ตามจุดประสงค์

2. ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนทักษะทางสังคมคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.57 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 65.00 สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ในการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ตามคู่มือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะเน้นกระบวนการกลุ่มที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย กล่าวคือ เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เน้นการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่ม เด็กค้นพบคำตอบด้วยประสบการณ์ของตนเอง เน้นกระบวนการหาคำตอบควบคู่กับผลงานและเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ที่กล่าวมานี้เพื่อให้เกิดทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้ตามจุดประสงค์ ดังนั้น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จึงมีความเหมาะสมและมีคุณภาพสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Khammani (2002) กล่าวไว้ว่า เป็นการเรียนรู้จากการกระทำ ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จะทำให้เกิดกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มขึ้น การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จากกิจกรรมจะช่วยให้เด็กรู้จักและสนใจตัวเองดียิ่งขึ้น บรรยากาศการร่วมกิจกรรมสนุกสนาน ไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกสอนและสามารถเรียนรู้ได้ในระยะเวลาอันสั้น ทำให้เด็กได้เรียนรู้การแก้ปัญหาของตัวเองและของส่วนรวมไปพร้อมๆ กัน เด็กจะเกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจ เห็นใจกัน ลดการขัดแย้งหรือความแตกต่างทางชาติพันธุ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีมจะก่อให้เกิดผลงานเป็นไปตามเป้าหมาย และมีคุณภาพและสุดท้ายเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ความตึงเครียด จากที่กล่าวมาการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แล้วส่งผลดีในทุกๆ ด้านให้กับเด็กปฐมวัย

2.2 กิจกรรมการสร้างควมไว้วางใจ ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อละลายพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนเพื่อสร้างความคุ้นเคยสร้างความไว้วางใจ ได้แก่ กิจกรรมการเป่ายางลบ และกิจกรรมเรารักกันนะเป็นกิจกรรมที่ทุกคนได้แนะนำตัว แสดงความรู้สึก ความต้องการของตนเองมีการสัมผัสทางกายที่สื่อสารถึงความจริงใจให้แก่กัน เป็นการละลายพฤติกรรม เด็กมีการแสดงตัวตนขึ้นมา ความไว้วางใจนั้น Keyuranon (2009) ได้กล่าวว่า เป็นความเชื่อที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีให้กับบุคคลอื่นว่าบุคคลนั้น ความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันเกิดความตั้งใจที่จะทำสิ่งดีให้กัน ให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยใจจริง และเกิดความภักดีต่อกัน เมื่อได้ละลายพฤติกรรมและไว้วางใจแล้ว ก็จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำกิจกรรมสร้างสัมพันธ์มาใช้กับเด็กต่อจากกิจกรรมสร้างความไว้วางใจ

2.3 กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ของบุคคลที่แสดงออกต่อกลุ่ม เด็กเมื่อเกิดความไว้วางใจจะกล้าแสดงออกตัวตนที่แท้จริงไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านต่างๆ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่นำมาจัด เช่น กิจกรรมชิงหมวก การละเล่นพื้นบ้านแมวหยอดน้ำมันหมูและการละเล่นพื้นบ้านข้าวหลามตัด เป็นต้น เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป จะเห็นว่ากิจกรรมชิงหมวกเป็นการชิงไหวพริบปฏิภาณในการชิงหมวกในเวลาอันรวดเร็ว คือ การรู้จักช่วยและหา เมื่อครูออกคำสั่งเด็กบางคนทำได้ในทันที แต่เด็กบางคน เพื่อนหรือครูต้องช่วยเหลือ ส่วนการละเล่นพื้นบ้านจะใช้พื้นที่ค่อนข้างกว้างเพราะต้องใช้ผู้เล่นทั้งห้อง มีการผลัดกันสวมบทบาทสมมติว่าตัวเองเป็นแมวหรือหนู หรือคู่ตัวเองเป็นคนตัดข้าวหลามที่มีเพื่อนกลุ่มใหญ่เป็นข้าวหลามมีการวางกฎ กติกาซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของ ซึ่ง Davids (as cited in Khammani, 2002) ก็ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า มนุษย์สัมพันธ์เป็นกระบวนการในการจูงใจคนให้ร่วมกันทำงานอย่างมีผลและมีประสิทธิภาพโดยมีความพอใจเป็นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suathong (2012) ได้ศึกษาถึงผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนอานนาลัย จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษา พบว่า

พฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์พัฒนาขึ้นก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการเล่นหลังการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย เพศหญิงพัฒนาขึ้นมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัยขึ้นปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี ซึ่งอยู่ในขั้นการเล่นแบบร่วมมือได้และเพศหญิงมีการพัฒนามากกว่าเพศชาย หลังจากที่ได้ฝึกผ่านกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์แล้ว จะทำให้เกิดการร่วมมือที่จะทำสิ่งใดก็ได้ที่เป็นการส่งผลให้เกิดทักษะทางสังคมขึ้นสามารถที่จะทำชิ้นงานหรือผลงานร่วมกันได้ ผู้วิจัยจึงได้นำกิจกรรมสร้างสรรค์มาให้เด็กได้ร่วมกันทำ

2.4 กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่นำมาเป็นกิจกรรมหลักในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีลักษณะของกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์มีกระบวนการปฏิบัติ กระบวนการค้นหาคำตอบ โดยทำงานร่วมกันมีการใช้ความคิดเพื่อกำหนดบทบาทหรือจัดการร่วมมือกันในการทำกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จหรือเรียกว่า การทำงานเป็นทีม (Team Work) ซึ่งเป็นหัวใจของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ลักษณะการปฏิบัติกิจกรรม ประกอบด้วย การสื่อสารระหว่างบุคคล และกลุ่ม การเกิดภาวะผู้นำ การระดมความคิดการกำหนดบทบาท การแบ่งภาระหน้าที่ การสั่งการ การร่วมมือประสานสัมพันธ์ ความมุ่งมั่นเพื่อส่วนรวม ค่านิยมกลุ่มนิยมความเสียสละทุ่มเทสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะสะท้อนให้เห็นลักษณะของกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กันของบุคคลในกลุ่ม เป็นประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาเลือกใช้และแก้ไขปรับปรุงให้พัฒนาต่อไป (Gulthawatvichai, 2011) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการจัดสวนถาด กิจกรรมการสร้างต้นไม้จากเศษกิ่งไม้แห้ง กิจกรรมการวาดภาพแผ่นใหญ่เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่กิจกรรมการไปซื้อของที่ตลาดสดแม่เหิยะ กิจกรรมช่วยกันแต่งหน้าให้เพื่อน กิจกรรมดอกไม้ให้คุณ กิจกรรมการแสดงละครเวที ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับ Prakobseng (2013) กล่าวถึงแนวคิดของ Elton Mayo ซึ่งเป็นบิดาการบริหารงานแบบมนุษย์สัมพันธ์ว่า การสร้างทีมงาน ประกอบไปด้วย 1) มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก 2) สมาชิกเข้าใจบทบาทของตน 3) สมาชิกเข้าใจในกติกา กฎระเบียบ 4) การติดต่อสื่อสารที่ดี 5) มีการสนับสนุนระหว่างสมาชิก 6) สมาชิกเข้าใจกระบวนการทำงาน 7) สมาชิกมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง 8) มีความร่วมมือในการทำงาน 9) มีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ 10) มีความรู้สึกพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ยกตัวอย่าง เช่น การวาดภาพแผ่นใหญ่เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่ จะเห็นว่า เริ่มจากการแบ่งกลุ่ม เลือกหัวหน้ากลุ่ม มอบหมายงานรับผิดชอบให้แต่ละคนสร้างสรรค์ผลงาน ก็คือ การวาดภาพจากการฟังนิทานและการร่วมกันประกอบเป็นหนังสือ กิจกรรมนี้ใช้หนังสือนิทาน ของ Kittichotpanit (2012) เรื่อง เพื่อนรักในป่าใหญ่ เป็นหนังสือนิทานสำหรับเด็กเล็กอายุ 0-8 ปี ได้รับรางวัลชนะเลิศ นานมีบุ๊คส์อะวอร์ด ปี 2552 ดำเนินเรื่อง ด้วยตัวละครที่เป็นสัตว์ป่า สอดแทรกในเรื่องการดูแลรักษาป่าไม้และธรรมชาติรอบตัวเรา กิจกรรมนี้มีการวางแผนในการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้วาดภาพ การระดมความคิดเห็นที่จะออกแบบภาพที่จะวาดร่วมกัน การพูดคุยและปรึกษากัน บางกลุ่มที่มีความเห็นไม่ตรงกันจะมีเสียงดังออกมาจากกลุ่ม ส่วนกลุ่มไหนที่มีความคิดเห็นเหมือนกันจะมีการพูดคุยเบาๆ ครูเป็นเพียงผู้ช่วยอำนวยความสะดวก การนำเสนอภาพของแต่ละกลุ่มเป็นการสื่อสารให้เพื่อนกลุ่มอื่นได้เรียนรู้ไปด้วย จึงจะทำให้เด็กเกิดทักษะทางสังคม สามารถนำกระบวนการที่เรียนรู้การหาคำตอบจากการทำกิจกรรมกลุ่มนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jaijan et al. (2017) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการพิพาทเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมความเป็นพลเมืองในประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษา พบว่า นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่จะมีความเป็นพลเมือง

ในประชาคมอาเซียน โดยการ่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะเน้นบูรณาการการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมที่หลากหลาย ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการสื่อสาร แก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี เป็นต้น ในส่วนของ กิจกรรมจะมีทฤษฎีการพิพาทเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมความเป็นพลเมืองในประชาคมอาเซียน เพื่อนักเรียนได้หาคำตอบร่วมกัน จะมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน (PCDCD) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ให้กรณีศึกษาหรือปัญหา (Problem Based) ขั้นที่ 2 การค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง (Concurrence Seeking) ขั้นที่ 3 การอภิปรายในบทบาทฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน (Debate) ขั้นที่ 4 การสลับบทบาทอีกครั้งหนึ่ง (Change positions) ขั้นที่ 5 การร่วมกันสรุปเป็นคำตอบ (Draw conclusion) นักเรียนที่ผ่านกระบวนการดังกล่าว จะทำให้เข้าใจที่จะเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ซึ่งงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้น กิจกรรมที่เด็กปฐมวัยร่วมกันทำ จะมีการระดมความคิด การพิพาทเชิงสร้างสรรค์ และมีการต่อรองเชิงบูรณา เพื่อหาคำตอบร่วมกัน ดังนั้น การปูพื้นฐานในเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นั้น จะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความพร้อมที่จะก้าวเป็นพลเมืองในประชาคมอาเซียนเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sudjai (2012) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ใช้กิจกรรมกับนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนชนวนวิทยา จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษา พบว่า ระหว่างที่ทำกิจกรรมพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม มีแนวโน้มสูงขึ้นก่อนการทำกิจกรรม การทำหนังสือเล่มใหญ่มีความสนุกสนาน มีขั้นตอนในการทำที่ค่อนข้างยุ่งยาก ต้องอาศัยความร่วมมือกัน ดังนั้น จึงทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมเห็นได้ชัด นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการสร้างต้นไม้จากเศษกิ่งไม้แห้ง แต่ละกลุ่มจะต้องเลือกกิ่งไม้และดินน้ำมัน เพื่อไปสร้างต้นไม้ตามเวลาที่กำหนดร่วมกัน ว่าจะต้องให้ต้นไม้ยืนต้นนานที่สุดและไม่ล้มโดยการจับเวลา เด็กแบ่งกลุ่ม เลือกหัวหน้ากลุ่ม การวางแผน เพื่อที่จะเลือกวัสดุ อุปกรณ์ การระดมความคิดในการออกแบบสร้างต้นไม้ รวมถึงการนำเสนอวิธีการที่ทำให้กลุ่มตนเองชนะ ซึ่งเนื้อหาที่เรียนรู้ คือ ต้นไม้ต้องมีรากไว้คอยยึดให้ต้นไม้ยืนต้น ถ้ากิ่งไม้โยเยเกินไป ก็จะทำให้ต้นไม้หักโค่นลงมา และยังเป็นการนำเอาวัสดุที่เหลือใช้มาทำให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนเป็นต้น สอดคล้องกับ Chiangkul (2004) กล่าวว่า การเล่นเกม เป็นการเรียนรู้ของเด็ก จึงทำให้สมองทำงานอย่างมีศักยภาพ นำไปสู่การค้นพบวิธีแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง ในขณะที่เล่นเกม ซึ่งการเรียนรู้และความรู้ที่ได้นี้ จะเป็นความจำของเด็กที่มีความหมายจะอยู่กับเด็กไปอีกนาน เมื่อถึงสถานการณ์ที่เหมาะสมจะนำมาใช้ได้ทันที นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buathong (2011) ได้ศึกษาถึงผล การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุธรรมชาติท้องถิ่นที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบรรหารวิทยาจังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษา พบว่า เด็กมีพฤติกรรมทางสังคม ด้านการช่วยเหลือ การแบ่งปันและความร่วมมือ สูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรม ส่งผลให้เขาได้นำทักษะดังกล่าว ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือในชั้นเรียนที่สูงขึ้น การนำเอาวัสดุท้องถิ่นมาช่วยในการทำงานศิลปะสร้างสรรค์นั้น เด็กมีความรู้สึกร่วมร่วม โดยการนำวัสดุธรรมชาติท้องถิ่นจากบ้าน เด็กให้ความร่วมมือกับครูและเพื่อน มีการแบ่งปันวัสดุในการทำงาน ช่วยเหลือให้คำแนะนำ กับเพื่อนเมื่อร้องขอหรือไม่ร้องขอ เป็นต้น

จะเห็นว่า เมื่อเด็กผ่านการทำกิจกรรมทั้ง 18 กิจกรรม และในสัปดาห์ที่ 10 และ 11 ทำการประเมินโดยใช้ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 2 กิจกรรม ผลการประเมินจึงสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน ทำให้เด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย มีการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

ด้านการเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น เด็กเกิดพฤติกรรมที่ดีที่ติดตัวตลอดไป เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จนเกิดเป็นพฤติกรรม และทักษะ สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ระยะเวลาในการทำกิจกรรมบางกิจกรรมยังไม่เพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ และกิจกรรมการแสดงละครเวที ควรจะเพิ่มเวลาต่อกิจกรรมให้มากขึ้นทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีเวลาอย่างต่อเนื่องในการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากขึ้น

1.2 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แต่ละกิจกรรมมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ยกตัวอย่าง เช่น กิจกรรมการแสดงละครเวที ควรที่จะใช้วัสดุหรือวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นที่สามารถมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยเพื่อให้เด็กได้เห็นคุณค่าในทรัพยากรท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ และเด็กมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุในท้องถิ่นนำมาทำกิจกรรม

1.3 เทคนิคในการแบ่งกลุ่มครูน่าจะหาเทคนิคใหม่ๆ เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจในการที่จะร่วมกิจกรรม เช่น ศิลปินที่ขึ้นชมของไทยหรือต่างประเทศ (K-pop, J-pop, T-pop คือ นักร้องของประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย ตามลำดับ) เป็นต้นโดยสังเกตจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในแต่ละกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อสร้างสิ่งใหม่ๆ ให้กับการแบ่งกลุ่มให้เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยบูรณาการกับ 6 กิจกรรมหลัก เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กควบคู่ไปกับการเรียนรู้เนื้อหาปกติ

2.2 ควรมีการติดตามผลว่าหลังจากที่เด็กผ่านการประเมินแล้ว ความคงทนของทักษะทางสังคมที่เกิดขึ้นกับเด็กยังคงอยู่กับเด็กหรือไม่เพียงไร

References

- Buathong, P. (2011). *The effects of creative arts activities with local natural materials on young children's social behavior* (Master thesis). Bangkok: Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Chaloeysap, S., & Tantiratpaisan, S. (2007). *Social skills for early childhood*. Bangkok: Faculty of Education, Suan Dusit Rajabhat University. [in Thai]
- Chiangkul, W. (2004). *Learn to use the brain effectively*. Bangkok: Amarin Printing and Publishing. [in Thai]
- Gulthawatvichai, T. (2011). *Recreation* (2nd ed.). Bangkok: Wireless (1991). [in Thai]
- Jaijan, N., Kaewurai, W., & Wiboonrungsan, S. (2017). A development of learning activity model based on constructive controversy theory to enhance ASEAN citizenship for high school students. *Journal of Education Naresuan University*, 19(1), 194-207. [in Thai]

- Keyuranon, P. (2009). *Health Science Booklet No.1*. Retrieved September 18, 2017, from www.stou.ac.th [in Thai]
- Khammani, T. (2002). *Relationships for work and teaching*. Bangkok: Nichkhun Advertising. [in Thai]
- Kittichotpanit, C. (2012). *Dear friend in forest* (8th ed.). Bangkok: Nanmee Kiddy Publisher. [in Thai]
- Panich, V. (2012). *The 21st century learning skills*. Bangkok: Tathata Publication. [in Thai]
- Prakobseng, A. (2013). *Elton Mayo Concept and Theory*. Retrieved September 18, from <http://colacooper.blogspot.com/2012/10/elton-mayo.html>. [in Thai]
- Suathong, M. (2012). *The effect of group process on the playing behavior development of the third year pre-schoolers at Annalai School, Smuthsakorn Province* (Master thesis). Phetchaburi: Phetchaburi Rajabhat University. [in Thai]
- Sudjai, A. (2012). *The development of young children's group work behaviors based on the process of big book producing activities* (Master thesis). Bangkok: Phranakhon Rajabhat University. [in Thai]
- Suthirat, C. (2009). *80 innovative learning-oriented learning management*. Bangkok: Denex Inter Corporation. [in Thai]
- Wongkitrungruang, W., & Jittruek, A. (2011). *Future skills: 21st century education*. Bangkok: Open Words Publishing. [in Thai]